'గాలేనా ?'

'అడగరాదూ ఆంజనేయుణ్ణి.'

'అంత దృష్టమా ?'

'చెబుతాను గదూ? పిలిస్తే ప్రత్యక్షం మనకా అస్ఖలిత బ్రహ్మచారి !'

'ఆఁ.'

'ఖర్చుకు జంకితేకాదు సుమా, ఇంతకు పనినెరవేరటం ప్రధానంకాని ఓరాండుపచ్చ కాయితాలకు వెనకాడరను కుంటాను.'

'చిత్తం.'

'రేపురాత్రి సరిగ్గా తొమ్మిదికొట్టే సరికి గుళ్ళోకిరండి. హనుమంతుడికి ఆకుపూజా, పానకం వడపప్పు, కొబ్బరికాయలూ, పట్టు తాబితా.... అబ్బో, చాలా తతంగం వుంది లెండి, మావాణ్ణడగండి.'

'చిత్తం, సెలవు.'

అత్తాకోడళ్ళకు ఆత్మీయత అనేది ఎక్కడన్నా వుందంటే అది కోదండరామయ్య విషయంలోనే అనిచెప్పాలి. లక్ష్మీసరస్వతులు అతన్ని అంతగా ఆశ్రయించాయన్న మాట. తాతలనాటి నుంచీ కలిగిన కుటుంబమేమో, సంపదను సద్వినియోగంచేసి తండ్రి కొడుక్కి చదువుబాగాచెప్పించాడు. అదుపాజ్ఞల్లో పెరగటంవల్ల ఆముక్కలు నాలుగూ అతనికిఅంటినై. అనుకోకుండానే ఆరొండక్షరాలూ గవర్నరు చేతిమీదుగా అందు కున్నాడు. భారతదేశంలో అక్షర జ్ఞానం శూన్యమైనా అందానికి అమ్మాయిలు కొరవడి ఉండక పోవటాన ఒక చక్కని చుక్క పదివేల కట్నంతోసహా అతన్ని

వెతుక్కుంటూ వచ్చిందంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయం ఆవగింజంతన్నా లేదు.

'ఇహ ఏమిటయ్యా కోదండరామయ్యకు తీపు దిగదీస్తా?' అని మీరడగొచ్చు. ఇదిగో ఇక్కణ్ణే అతనికి గ్రహాలుకొంచెం వక్రించింది. భార్యకాపరానికొచ్చి రొండేళ్ళైనా అతను ఆ అమ్మాయితో అంతకలిసికట్టుగా వుండటంలేదనే చెప్పాలిమరి అతని మాటల్నిబట్టి. లోపం ఎవర్లోవుందో బ్రహ్మదేవుడికే తెలియాలి! పగలల్లా చాలా అన్యోన్యంగానేకనబడేవాళ్ళు. 'అబ్బ' అనుకూలదాంపత్యమంటే అలావుండాలి సుమా అని ముక్కుమీద వేలేసుకున్న వాళ్ళల్లో నేనూ ఒకణ్ణి, చెప్పొద్దూ? మా యిళ్ళు రొండూ ఎదురుగుమ్మాలేకావటాన ఆ అమ్మాయి తరుచూ మాయింటికి వొస్తూ పోతూవుండేది; అలావచ్చినప్పుడు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకోటంలో మావాళ్ళతో చెబుతుండేది గూడాట. తననుతనభర్త ఎంతో ప్రేమగా చూస్తాట్ట, ఇరవైనాలుగ్గంటలూ తనచుట్టూ తిరుగుతూనే వుంటాట్ట, తనమాటను సుగ్రీవాజ్ఞగా పాలిస్తాట్ట, తనూ ఆయనమనస్సు కనిపెట్టి సంతోషపరుస్తుంటుందిట. వొట్టుసుమండీ, మా వాళ్ళకూ నాకూ మధ్య అప్పుడప్పుడు వచ్చే ప్రణయకలహాలు గూడా ఆ అమ్మాయే తీర్చిదిద్దుతుండేది. ఉన్నట్టుండి కోదండరామయ్య నాతో—నాతోనే ఏమిటి, కనపడ్డ ప్రతివాడితోనూ యిలా వెళ్ళబోసుకుంటున్నాడంటే, యెలానమ్మటం? ఎక్కడో సీలవొదులైవుండాలనుకున్నాను.

ఉమర్ ఖయ్యాం రుబాయత్తులూ, కాళిదాసు మేఘసందేశం, షేక్స్పియర్ ఆంటొనీ అండ్ క్లియోపాత్రా, వెంకటచలంచిత్రాంగీ క్షుణ్ణంగా చదివి జీర్ణించుకున్న వ్యక్తి అని చెబితే కోదండరామయ్య మనస్తత్వం కొంతమటుకన్నా బోధపడుతుందనుకుంటాను. ఆ అమ్మాయంటారా ఏదోసంసార పక్షం. పెళ్లనేది పెద్దవాళ్లఆజ్ఞ నెరవేర్చటానికనీ, నలుగురితోపాటు మర్యాదగా ఓ అయ్యతో కాపరం చెయ్యటం విధిఅనీ అందులో ఎవరి యిష్టాయిష్టాల ప్రసక్తి ఏమీలేదనీ ఏదో ఓకూనపుడితే యిల్లు నిలుస్తుందనీ అనుకునే మనిషి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏనాడైనా కోదండరామయ్య బయటపడక తప్పదని నామనసు మటుకు పీకుతూనేవుంది మొదణ్ణించీ.

రానురాను కోదండరామయ్య దిగులు మరీఎక్కువై పోయింది. ఇప్పుడతని ఆలోచన ఇరవైనాలుగ్గంటలూ పెళ్లాన్ని గురించే. ఆదేం ఖర్మమో తన్నుఎప్పుడూ బెరుగ్గానే చూస్తుందిట. బుజ్జగించి పిలిస్తే దగ్గిరికొస్తుందిటగాని పాపం, ఆఅమ్మాయిని ఎదురుగా ఉంచుకుని 'ఆహో! నీమొహం తామరపువ్వల్ని పరిహసిస్తున్నది. నీకళ్లు నల్లకలువల్ని నాశనం చేస్తున్నై' అని పొగుడుదామని ఎంతో ఉబలాటపడితే, 'చాల్లెండి మీ వేళాకోళం, కవిత్వం వప్పజెబుతున్నారు మరీను, నాకళ్ళేం దిష్టికళ్లనుకున్నారా వాటినీ వీటినీ నాశనం చెయ్యటానికి?' అని నవ్వుతూ తుర్రున పరిగెడుతుందిట. అంతేగాని తనమెడచుట్టూ చేతులుమెలేసి తన

కళ్లల్లోకి గుచ్చుకుపోయేట్టు ఒకనాడన్నా చూశ్చేదుట. అతనికిచెప్పరానంత కోపమూ, అసహ్యామూ ఒస్తున్నై. కాని ఏంచేస్తాడు? ఇంకా మంచివాడు కనుక ఓర్పుతో అలా నెట్టుకొస్తున్నాడు కాలాన్ని—ఒహనాటిగ్గాక పోతే ఒహనాటికన్నా ఆవిడ దోవకు రాక పోతుందాఅన్న ధైర్యంతో....ప్రదక్షిణాలు చేయించాడు, తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామికి నిలువుదోపు చెల్లించాడు, బెజవాడ కొండ మీది సాధువుదగ్గిర తీర్థం తెచ్చిచ్చాడు. పౌరోహిత్యపు పున్నయ్యకు దంపతిపూజ చేసి దక్షిణ సమర్పించుకున్నాడు. ఎన్ని జేస్తేఏంలాభం? ఉహుఁ! ఆ అమ్మాయి ముచ్చటకన్నా ఓమాటు అతని చేతుల్లో వొచ్చివాలందే?

శంకర సరస్వతీ స్వాములవారు లోక కళ్యాణానికై అహోన్ని చంపుకున్న రాజ యోగి, పన్నెండేళ్లుగా ఉపాసన చేస్తున్నాడేమో, హనుమంతుడు ఆయన కనుసన్నలలో అజస్రమూ మెలుగుతూంటాడు. రాజవైద్యంలో ఆయన తరవాతనే ఎవర్ని చెప్పినా. గాలులున్నా, ధూళులున్నా, దిష్టి దోషాలున్నా ఆయనోమాటు కీగ్రంట అలా చూచి కుంకం మంత్రించి యిస్తే చాలు, అదేం చిత్రమో యిట్టేమాయమైపోతై. దమ్మిడీ పుచ్చుకోడుగద మళ్ళీ! ఎంతెంత లక్షాధికార్లూవచ్చి పదీ, యిరవై, వందా యివ్వొస్తారా కృతజ్ఞతకొద్దీనీ, ఈ చేత్తో పుచ్చుకుని ఆచేత్తో బీదలకు ఇచ్చేస్తాడంతే. వెంటవచ్చే పూజారి గవరయ్య మాత్రం కానుకలు కాదనలేక పోతున్నాడు హనుమంతుడినిత్యానైవేద్యానికీ అన్నదానానికీనని.

స్వాములవారు యోగసమాధిలో వున్నారు. కోదండరామయ్యా ఆయనభార్యా హనుమంతుణ్ణి ఆరాధిస్తున్నారు గవరయ్య మంత్రానికి అనుగుణంగా. చుట్టూజనం కిటకిటలాడుతున్నారు. 'జైహనుమా, జైహనుమా' అనే భజనలతో భూనభోంతరాళాలు దద్దరిల్లి పోతున్నై. ఉన్నట్టుండి గవరయ్య వెర్రికేక పెట్టాడు. గప్చిప్. చీమచిటుక్కుమంటే వినిపించేంత నిశ్శబ్దం. స్వామివారు ప్రబుద్ధులై ఆంజనేయదండకం పఠించి హనుమంతుణ్ణి ఆహ్వానించారు. చిత్రం! అంతమంది జనంలోనించీ ఓకోతి అడ్డంగా పరుగెత్తి స్వామివారికి కుంకపు బరిణ అందించింది! నిలువుగుడ్లడిపోయాయి చూచేవాళ్లకు! అలావుండాలి సత్యమంటే!!! జనమంతా ఒక్కసారిగా ఆంజనేయ విగ్రహం ముందు సాష్టాంగపడ్డారు. చీకటిబజార్లో దొంగలెక్కలు రాసిన గురవయ్యా, రూపాయికి రోజుకణా వడ్డీకి అప్పులిచ్చి ప్రజలను ఆదుకున్న నారాయణా, రోజూకోర్టులో అబద్ధమాడనని దేవునియెదుటప్రమాణంచేసే సీతారామయ్యా అప్పటికప్పుడు తలావందా బీదలకు అన్నప్రదానానికి సమర్పించుకుని దేవుడికి నలుగురూ చూసేట్టుమొక్కుకుని లెంపలు వాయించుకున్నారు.

స్వామివారు ఒక తాటాకుతీసుకుని మంత్రించి బీజాక్షరాలురాసి కళ్లకద్దుకుని పసుపు కుంకుమలతో పూజించి రాగిరేకులో చుట్టి ప్రసాదించారు కోదండరామయ్యకు. వివరాలు మటుకు తెలియకముందే యోగనిద్రలోకి వెళ్ళిపోయారు స్వామీజీ. ఉంద

బట్టలేక 'స్వామీ, ఈతాయత్తుతో మాకోరికలు సఫలమౌతాయాండీ !' అని కోదండరామయ్య వేసిన సూటిప్రశ్నకు ముభావంగా ఊరుకున్నారు స్వాములవారు. అర్థంగాక అవస్త పడుతున్న కోదండరామయ్యకు 'ఓపికపట్టమని' భాష్యంచెప్పాడు గవరయ్య.

వందలైతే హనుమంతుడికి ముట్టాయిగాని కోదండరామయ్య గురగురలు మాత్రం వీసమైనా తగ్గలేదు! ఐతేఒకటి. ఏమాట కామాటే చెప్పాలి, ఆఅమ్మాయిని మాత్రం కసురుకోవటం పూర్తిగా మానేసి 'ఓపిక' ను దీక్షగా సాధిస్తున్నాడు. ఏమో,తనవిధిని నెరవేర్చాగ్గదా తాయత్తుమహిమ తెలియాలి ?

ఆ అమ్మాయి మటుకెంత చలాకీదనుకున్నారు ! మీకు తెలియదుగావును. మావాళ్లను ఆటపట్టిస్తుందిట, "అక్కగారవ్వగారై పోతున్నారు, బావగారు మీసాలకు రంగేసి మరిదిగా మారుతుంటే !" అని.

కోదండరామయ్య రోజూ నా కోసం వొచ్చేవాడు. బాగా గంటా గంటన్నరవరకూ తనసొద వెళ్ళబోసుకునిగాని వెళ్లేవాడుగాదు. రాను రాను అతనిగొడవవిని ఆదరించెందుగ్గూడా నేనొక్కణ్ణే మిగిలిపోయాను. అతను రోజు రోజుకూ చెప్పేవిషయాలను బట్టిచూస్తే వెంటనే ఏదో ఘోరమైన గోసాయి చెట్కా వేస్తేనే తప్ప అతని మనస్థైర్యానికే దెబ్బతగిలేటు కనిపించింది. మారాజ్యంతో గూడాఇదే అన్నాను. పాపం రాజ్యం ఎంతో యిదైంది, క్షణమాలోచించి, "అదంతానాకు వొదిలెయ్యండి. మీరుమాత్రం అవసరమైనప్పుడు నాయకపాత్రను జాగ్రత్తగా నిర్వహించండ" ని హెచ్చరికచేస్తూ చెవులోగుసగుస లాడింది.

ఇద్దరు మగవాళ్ళు ఇన్నాళ్ళు తల బద్దలు గొట్టుకుంటే అంతు తెలియని విషయం అర నిమిషంలో ఉఫ్ఫున ఎగరగొట్టేసింది ఆడగూతురు !

మర్నాడు ఉదయం ఆఫీసురూములో ఫైల్సు తిరగేసుకుంటున్నాను. తొందరైన సెషన్సుకేసు ఉండటంవల్ల పూర్తిగా ఆలోచనలో మునిగి పోయాను. 'కాఫీచల్లారి పోతున్నది తాగరూ?' అన్న సుకుమారమైన కంఠం లీలగా వినిపించింది. కాఫీతాగిగ్లాసు స్టూలుమీద పెట్టేసి యాదాలాపంగా 'రాజ్యం టైంప్రకారం కాఫీతెస్తావు, నేనంటేనీకెంత శ్రద్ధ!' అనే ప్రశంసా వాక్యం ఒకటి ఖర్చుపెట్టి చెయ్యిపుచ్చుకుని పక్కన కూర్చో బెట్టుకున్నాను ఫైల్సులోదించిన తల యెత్తకుండానే. ఏదో చెప్పరాని ఆనందం నావొళ్లంతా పాకినట్టై, ఆగిలిగింతలో తల యెత్తి యిలా,చూద్దునుగదా, రాజ్యంకాదు— ఆ అమ్మాయి! రంభలా తయారై నాపక్కన ఉంది ! ! నా ఉలికిపాటుచూచి కొంచెం ఖంగారుగాలేచి అల్లంత దూరాన నిలబడి నావంక క్రీగంట చూస్తున్నది ఎడంకాలి బొటనవేలుతో నేలమీద రాస్తూ. విస్తుపోయి ఓమాటు కళ్లనులుముకుని మళ్లీ చూచి శ్యామలేఅని నిర్ధారణ చేసుకునే సరికి నాగుండెలు కొట్టుకున్నై స్నేహితుడికి అపకారం చేస్తున్నానే అని. కాని మళ్లీరాజ్యం చేసిన హెచ్చరికను జ్ఞాపకం చేసుకుని, ఆలస్యమైతే ఐందని ఫైల్సునవతల పారేసి. "ఏమమ్మాయి, ఇలావచ్చావు? రాజ్యం లేదూలోపల?" అనడిగాను అనునయంగా.

'మీకోసమే, ఏంరాగూడదూ?" అడిగింది శ్యామల చిరునవ్వు దొంతరలు చిలకరిస్తూ.

"అబ్బే దానికేం? అహఁ, మరేంలేదు రాజ్యం పక్కగదిలో ఉంటేమోనని." నీళ్లు నమిలాను బొంగురు గొంతులో.

శ్యామలనవ్వి, "మరేం భయం లేదు లెండి, అక్కయ్యగారే నాకీడ్యూటీ అప్పగించారీవేళ, కాఫీబాగుందాండీ?" అనడిగింది గోముగా.

"అమృతం లాగుంది" అనేశాను అడిగిందే తడవుగా సూపర్లేటివ్ గుణగణాలతో సర్టిఫికెట్లు రాసిచ్చే అలవాటు ప్రకారం.

"నిలబడే వున్నావేం! కూర్చోఅలా." ఎదురుగా కుర్చీచూపించాను.

"ఏదో ముఖప్రీతి కంటున్నారుగాని అక్కయ్యగారి చేతిరుచి నాకెక్కణ్ణించి వస్తుందిలెండీ?' అన్నది వయ్యారంగా కుర్చీలో కూలబడి, స్వస్తిక్ హెయిరాయిల్ గుమగుమలతో మత్తెక్కిస్తున్న జడఎదురు రొమ్ముమీన కృష్ణసర్పంలా కదులాడేట్టు కెంపు రిబ్బను సవరించుకుంటూ.

"అమ్మమ్మ! ఈరుచి దానికేంచేతౌను? ఇవాళనిజంగా బ్రహ్మానందంగా వుంది, ఇంతకమ్మని కాఫీ యింత అందమైన అమ్మాయి చేతినుంచి అందుకున్నానని."

"నిజంగా? అంతందంగా వున్నానా? అక్కయ్యగారు నాకేంతీసిపోరే ?"

"దానిమొహం గాదూ? ఎప్పుడూ పోట్లాడుతూనే వుంటుంది. ఏంచెప్పను నాఅవస్థ! కోర్టునుంచి నానా హైరానాపడి యింటికొస్తానా? ఇలా అప్సరసలా అలంకరించుకువచ్చి పక్కనకూచుని కాస్సేపు కులాసా కబుర్లు చెప్పగూడదూ? అబ్బే! దానికో సరసమూ తెలియదు చట్టుబండలూ తెలియదు. పోదూ. అదీ ఓ ఆడదేనుట!" విరక్తి సూచించాను సోఫాను కొంచెం దగ్గిరసా లాక్కుంటూనే.

"పొండి! మీరుమరీకురాళ్ళైపోతున్నారు. పోతానమ్మా." సిగ్గుతో సొట్టలుపడుతున్న బుగ్గలతో పారిపోబోతున్న శ్యామలను చెయ్యిపట్టుకుని సోఫాలో పక్కన కూచోబెట్టుకుని అన్నాను అప్యాయంగా చెంపలు నిమురుతూ.

"మీగడలా మిసమిసలాడే ఈశరీరాన్ని ఆదౌర్భాగ్యుడు—"

"చేతకావొద్దూ?ఎందుకు లెండి? చెప్పుకుని యేంలాభం? పూజలనీ పునస్కారాలనీ ఉపోషాలలో నలగ్గొట్టి నాశనం చేశారు, పద్దెనిమిదేళ్లన్నానిండని నాకు దేనికిచెప్పండి ఈకర్మకాండంతా, సుఖంగా ఆడుతూ పాడుతూ తూగుటుయ్యాలల్లో తేలిపోవాలిసిన రోజుల్లో? అసలీ మగాళ్లకు అరిచేతులో వొలిచిపెట్టిన అరిటిపండుగూడా తినటం చాతగాదు!" అభిమానాన్ని దెబ్బగొడుతున్న కొంటె చూపులతో నావంక ఓరగా చూచింది. ఆచూపులకూ, సన్నని జార్జెట్టులోనించి తొంగిచూసే ఆలేయవ్వనపు వంపులకూ, ఆ అమ్మాయి తలలో తురుముకున్న సన్నజాజులు సౌరభానికీ వళ్లుపరవశమై పోతున్నా తమాయించు కుంటున్నాను. ఆఅమ్మాయి మటుకు ఒక్కొక్కమెట్టే ఎక్కుతున్నది గాని తగ్గటంలేదు.

"ఇంత ఉషారైన పిల్లను అర్థంచేసుకో లేని కోదండరామయ్య తెలివితక్కువకు విచారపడుతున్నా నన్నాను,' పరామర్శగా "అబ్బా. పోనిద్దురూ. నన్నర్థంచేసుకున్న వారు మీరొకళ్లైనా వున్నారుగా ?" అమాంతం బుజాన చేతులువేసి తుమ్మెద రెక్కల్లాంటి ఆకాటుక కళ్లతో కితకితలు పెట్టేట్టు నాకళ్లలోకి చూచింది. ఆనిమిషాన నామెదడులో ఏయేభావాలు పరుగులెత్తిందీ చెప్పలేనుగాని ఆఅమ్మాయిని లాలనగాచేతుల్లోకి తీసుకున్నానని మాత్రం వొప్పుకుంటాను.

సమయానికి తలుపు నెట్టుకు చక్కా వచ్చింది రాజ్యం పానకంలో పుడకల్లే. ఇదా తోడుదొంగలు కూడి ఆడుతున్న భాగోతం ? వీరేగావును ఏకపత్నీ వ్రతస్థుల మని గొప్పచెప్పుకునే మొనగాళ్ళు !" అకస్మాత్తుగా ఉరిశిక్షవిన్న ముద్దాయిలా అదిరిపడి శ్యామలను వొదిలేసి అలానే నిలబడిపోయాను నిలువు గుడ్లేసుకుని. నాకేం తెలుసు వీళ్లపన్నాగం ? అప్పచెల్లెళ్ళిద్దరూ పొట్టచెక్కలయ్యేట్టు విరగబడి నవ్వుకున్నారు తమవిజయానికి. చేసేదిలేక నేనూ పళ్ళికిలించాను.

ఆరాత్రిపడగ్గదిలో అన్నాను. "రాజ్యం. ఏమిటీ అల్లరి ? శ్యామల నన్ను నిజంగానే ప్రేమించింది. సమయానికి నువ్వురాకనే పోతే ఏంజరిగుండేదో!"

"అంతటి ఘనులని తెలిసే ఓకంటకని పెట్టి వున్నాను. పాపమా పిచ్చిపిల్ల నాతో పందెం గెలిచానని పొంగిపోతున్నది అసలు సంగతి తెలుసుకోలేక"

ఆవెళ్లటం వెళ్లటం వారం రోజులపాటు శ్యామల మళ్లీకనిపించ లేదునాకు. కోదండరామయ్య రోజూవస్తూనే వున్నాడుగాని యిప్పుడు ననుకుడూ చిరాకూ మరీ ఎక్కువైనై. ఎదట మనమున్నామన్న గమనం కూడాలేకుండా తనలోతాను గొణుక్కునేవాడు. ఏమిట్రా మనవల్ల ఇంత అన్యాయం జరిగిందా అని పస్తాయించేవాణ్ణి. ఉపాసన సరిగాజరక్క హనుమంతుడు దెబ్బతీశాడో ఏమోనని పాపం కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం ఔతుంటే సమదాయించి "స్వామిజీ ఓపిక పట్టమన్నాడుగదా భయపడతావేం?" అని ధైర్యంచెప్పి పంపేవాణ్ణి. ఏమిటి చెయ్యటమా అని నాలోనేను ఉక్కిరి బిక్కిరైపోతున్నాను. రాజ్యాన్ని సలహా అడిగితే కథ సొంతం కానియ్యండని నవ్వుతుంది కొంటెగా! నాకుమాత్రం గుండెలు పీచుమంటూనే వున్నై.

ఆరోజు రాజ్యం మేనల్లుడి భారసాలకని పుట్టింటికి వెళ్లొస్తానంది! పనిజాస్తిగా వుండటాన మనకెలాగూ తీరనే లేదు, పోనీ అదన్నా వెళ్ళిరాకపోతే బాగుండదుమరీని. సరే ఒక్కరోజు భాగ్యమేగదా ఎలాగో ఓలాగా చెయ్యికాల్చుకో లేకపోతాముట్లే అని ఒప్పుకున్నాను. చీకటితో లేస్తూనే రాజ్యం కాఫీ పెట్టేసింది. ఇద్దరంతాగాము. స్టేషనుకు వెళ్లి టిక్కట్టదీ కొనిచ్చి, లేడీస్సెకండ్ క్లాసులో కూచోబెట్టి మాచెల్లెల్ని అడిగానని చెప్పమన్నాను. బండికదిలేటప్పుడు ' ఇల్లు జాగర్త సుమండీ అని హెచ్చరించి మరీ వెళ్ళింది.

చెంబూ తప్పాలాలు పని మనిషికి పడేసి పొయ్యిరాజేస్తున్నాను ఎంత కిరసనాయిలు

పోసినా నూనె తగలడుతున్నదేగాని కట్టెలు చచ్చినా మండటంలేదు. రామరామా, ఒక్తి పచ్చిమొద్దులు. ఊదిపూది దవడలు పడి పోతున్నై. పొగతో ఎర్రబడ్డకళ్లు నులుము కుంటూ వెనక్కుతిరిగి ఇలా చూతును, మోహినీ విగ్రహంలా నిలబడివుందిశ్యామల నవ్వు వెన్నెలలు వలకబోసుకుంటూ, ఎప్పు డొచ్చిందో ఏమోమరి !

'బావగారు అగ్నిహోత్రుడితో కుస్తీపడు తున్నట్టున్నారు !'

'ఏంచెయ్యనమ్మాయ్. నన్నిలా వొదిలేసి పుట్టింటికి చక్కాపోయింది మీఅక్కయ్య'

'ఆమాత్రం శిక్షఉండకపోతే మగాళ్లు మాటవినరు. లేవండి, నేనుండగా మీ కెం దుకీఅవస్థ ?'

'సరే' అవసరసమయంలోని సాను భూతి అగస్త్యుణ్ణైనా లొంగదీస్తుంది.

పాపం చాలా శ్రద్ధగా వంటచేసింది. అది చేసింది ఇదిచేసింది అనిచెప్పి మీ చేత లొట్టలు వేయిస్తే ప్రయోజనమేమిటిగాని ఆ రోజు అమృతం రుచిచూశానంటే ఒక్క మాటలో చెప్పినవాణ్ణవుతాను.

భోజనంచేసి శ్యామలకు థాంక్స్ చెప్పి పడగ్గదిలో నిద్దరొచ్చేదాకా కాలక్షేపానికని పత్రిక తిరగేస్తున్నాను. ఇంతలో తనుగూడా భోంచేసి వెండిపళ్ళెంలో ఆకులూ, చెక్క ముక్కలూ తీసుకుని చక్కావొచ్చింది గది లోకి శ్యామల, ముసిముసి నవ్వులు నవ్వు కుంటూ.

'అయ్యో నువ్వింకా యింటికెళ్ళనేలా ? ఇవాళ కోదండరామయ్యకు మడత గుడు ములేనన్నమాట'.

'అదేంఖర్మమండీ ? చీకటితోనే వం టంతా చేశేసి భోజనంపెట్టి రీసెర్చి లైబ్రీకి పంపించి మరీవచ్చాను పాపం ఒక్కరూ మీరేమవస్థ పడుతున్నారోఅని,శాకపాకాలు, రోజులావున్నాయాండి , చలా అప్పీలింగ్ గా అడిగింది సన్నాయి నొక్కు లు నొక్కుతూ,

'లేవు', ముఖంలోకి చూశాను ఎఫెక్టు కోసం. పాపం, ఎంతోఇదై, "బొత్తిలేండి ఎం దుకు బాగుంటై ఆపేక్షగలవాళ్లు వండి పెట్టంది ? అసలెలావున్నాయంటారింతకూ?"

"దివ్యంగా !"

"అబ్బ, చెబుదురూ, ఎగతాళి పట్టించక. ఏదన్నా లోటుంటే రాత్రి వంటలో సరి జేస్తాను."

"చెప్పానుగదూ ? మరంతే ఇంకో మాట దొరకటంలేదు. ఐతేరాత్రికి మళ్ళీ తిప్పలుపడతావా ఇక్కడా అక్కడా ?" బెట్టుసరికి చెప్పాను "వద్దులే అమ్మాయ్, బాగుండదు రాత్రిళ్ళు రావటం. నేనూ ఒం టరిగా ఉన్నాను. ఎవరన్నాచూస్తే యేమను కుంటారు ?"

"మరేం కష్టంలేదులెండి, ప్రత్యేకం మీ యింటికని పనిగట్టుకురావటం లేదుగా? వెంకాయమ్మత్తయ్యగారి దగ్గిర ఆంజనేయ దండకంచెప్పించుకునేందుకురోజూ యెలానూ వస్తూనేవుంటానాయె.మావార్నడిగి మూణ్ణిమి షాల్లో యిన్ని బియ్యం పొంగించిపోయే దానికి మీచేతమళ్ళి గరిటపటించాలా ఏమి టండీ?" అన్నది అప్యాయంగా, నవనవ లాడే కవటాకులు మరీ నవనవలాడే చేతుల్తో చిలకలు చుట్టిస్తూ.

"ఒక్కసంగతి చెప్పండి నాకు తెలియకడుగుతాను. నేనిక్కడికి రావటం మీగ్గూడా యిష్టంలేదా ?" చేపకు ఎరవేసే ఎర్రల్లే కందిపోయింది. శ్యామలముఖం సిగ్గుతో.

"అబ్బే, ఛీఛీ. ఎప్పుడన్నానామాట ?"

"అహఁ, మీరన్నారని కాదులెండి. అక్కయ్యగారేమన్నారో తెలుసా ? ఎందుకులెండి, ఆలుమగలమధ్య తగూ పెట్టటం" వయ్యారం వొలికించే ఆ కళ్ళలో అప్పుడే అసూయ రగులుకున్నది.

"భయంలేదు చెప్పు శ్యామలా, యేమన్నదేం ?"

'అనటమేకాదు అమ్మలక్కలకు చెప్పి అల్లరిగూడా చేసింది. నేనేమో తన బంగారాన్ని కొరుక్కు తింటున్నానని ఆనోటా ఆనోటా మావారి చెవుల్దాకాగూడాపోయింది'

'నిజం ?'

'నిజమెలా ఔతైలెండి పరాయివాళ్ల మాటలు !'

'అబ్బే, నీమాటనమ్మక పోవటం లేదమ్మాయ్. ఐతే, గట్టిచిక్కే వచ్చిందే ? యిహ నేను వూళ్ళో తలెత్తుకు తిరిగే అవకాశం లేదన్నమాట. యింకానయం కోదండరామయ్య ఓర్పుగలవాడూ, యోగ్యుడూ కనక సరిపోయింది. నడిరోడ్డుమీద నిలేసి అడిగితే ఏమిటి చెప్పుకోటం ?' అసూయగా మారిన ప్రేమభావం నిమిషంలో జుగుప్సతో కూడిన ఆశ్చర్యంగా మారింది శ్యామల కళ్ళలో.

'ఎందుకండీ అలాపరీక్షిస్తారు నన్ను ? మావారి యోగ్యత రెండేళ్లనించీ చూస్తూనే వున్నాను. వచ్చిన చెడుపేరేదో రానే వచ్చింది. తక్షణం ఈవూరు విడిచి లేచి పోదాం పదండి.'

శ్యామల తెగువకూ ఆత్రితకూ నిర్ఘాంతపోయి. "ఏమిటమ్మాయ్. నీకేమన్నా మతిపోయిందా ? యింతప్రాక్టీసుకు నీళ్ళొదులు కోమనేనా నీసలహా?"

"పోతేపోయింది లెద్దురూ, బోడిప్రాక్టీసు మునిగిపోయిందట. నేను పండంటి సంసారానికి నీళ్లొదులు కుంటుండగా లేంది; తెలివితేటలున్నవాళ్లు ఈమాత్రం ప్రాక్టీసు మరే వూళ్లోనైనా సంపాదించుకో గలరులెండి!"

"నువ్వు మాత్రం కాస్తవెనకా ముందా లోచించుకో వొద్దమ్మాయ్? పండంటి సంసారమంటున్నావా ? చూస్తూ చూస్తూ చిక్కుల్లోయిరుక్కోటం తెలివైన పనాచెప్పు."

"ఏదోమాట వరసకన్నానంతే పండంటి సంసారమని. కాకపోతే ఏమానంద మనుభవిస్తున్నానక్కడ?"

"పొరపాటు పడుతున్నావేమో? నాకంటె కోదండరామయ్య చిన్నవాడూ, అందమైనవాడూ, బుద్ధిమంతుడూ, ఒనరున్నవాడు-"

"ఎన్నివుండి ఏంప్రయోజనం లెండి మనసులు కలవక పోయినాక ? మంచికో చెడ్డకో ఆడది తనజీవితంలో ఒక్కసారే ప్రేమిస్తుంది. ఆప్రేమకోసం సమస్తమూ త్యజిస్తుంది; అదిఫలిస్తే ఆనందిస్తుంది, విఫలమైతే నశిస్తుంది"

"ఎందుకీ చిన్నయీడుకే యింత వేదాంతం ? జరిగిన అల్లరేదో జరిగింది గాని నేనురాజ్యం పోరుపడలేను. నీప్రేమను హరాయించు కోనూలేను. ఇలా బతకనివ్వు."

"నెత్తినమొత్తే పెళ్ళాంమాట కుండే విలువ నువ్వేసమస్తమూనని ప్రాధేయపడే వాళ్ళప్రార్థన కెలావుంటుంది లెండి ?" కళ్ళ నీళ్ల పైటకొంగుతో తుడుచుకుంచి ఉబికి వచ్చే ఉక్రోషం దిగమింగుకుని.

"కోదండరామయ్యల్లే పంతంపట్టి నెగ్గించుకునే శక్తి నాదగ్గిరలేదు. కనుక మనసత్తా ముందుగానే తెలుసుకుని పరిస్థితులకు లొంగి నడవటం ఉత్తమం. ఈవూరొచ్చిఎటువంటి మంచిపేరు పడ్డానో తెలుసునా? చాలా సాత్వికుణ్ణనీ, ఘరానా పెద్దమనిషిననీ, ఊళ్లో ఆకతాయిలను మందలించి చెప్పగల సమర్థుణ్ణనీ, పరస్త్రీని తల్లిలా చూస్తాననీ. ఇన్నేళ్లు కష్టపడి సంపాదించిన గౌరవం నీకోసమని నాశనం చేసుకోలేను. ఎటొచ్చీ నలుగురూ మనను లేచొచ్చిన వాళ్ళ మంటారు గాని, ప్రణయదంపతుల మని దీవించరు! కోదండరామయ్య నీకోసం ఎంతైనా త్యాగంచెయ్యటానికి సిద్ధంగావున్నా డంటే అతనికీవూళ్లో పేరా? ప్రతిష్ఠా పోయి పోతుందను కోటానికి?"

"ఆపండి మీఅధిక ప్రసంగం! మేడిపండు రంగుకు మురుసుకుని పొట్టలో పురుగుల్ని కానకపోయాను. వలచివచ్చిన ఆడదాన్ని వద్దుపొమ్మనని మొగాడెవరులెండి! మీపేరూ ప్రతిష్ఠా మీరూ ఉట్టిగట్టుకు ఊరేగండి కాని యిల్లుదాటి గడపలో అడుగు పెట్టలేని మీబోటి పిరికిపందలతో పోల్చకండి మావారిని"

"శ్యామలా!"

దెబ్బతిన్న లేడిపిల్లలా సర్రున పారిపోయింది పిలుస్తున్నా వినిపించుకోకుండా.

మర్నాడు కోదండరామయ్య ఈలపాట పాడుతూవచ్చి మావాళ్ళులేక నేను బాధపడుతున్నందుకు విచారించి

"చూశావా స్వామీ జీమహిమ? మీమరదలిప్పుడు మనం ఎటాడిస్తే అటాడుతుంది బొమ్మల్లే!"

తాయెత్తు కళ్ళకద్దుకుని మీసం మీద చెయ్యి వేశాడా పురుష సింహుడు.